

“Πανελλήνιοι δεσμοί”

Διευκρινίσεις και συνδέσεις με προηγούμενες γνώσεις :

Πανελλήνιοι = όλων των Ελλήνων (δηλαδή των Ελλήνων που κατοικούν σ’ όλο τον **ελληνικό κόσμο**, άρα σ’ όλη τη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο)

Δεσμοί = εκδηλώσεις πανελλήνιου (κοινού) χαρακτήρα

Οι Έλληνες από παλιά ζούσαν **χωρισμένοι** :

- σε έναν ευρύ γεωγραφικό χώρο (ολόκληρη η Μεσόγειος και ο Εύξεινος Πόντος)
- δεν αποτελούσαν ένα ενιαίο κράτος, αλλά είχαν δημιουργήσει Πόλεις – Κράτη, σχεδόν σε όλο τον **ελλαδικό χώρο**, εκτός Μακεδονίας και Ηπείρου

Όμως, είχαν σαφή ιδέα για την **ενότητά** τους

Η ονομασία **Έλληνες** επικρατεί από τότε.

? Ποια είναι τα στοιχεία ενότητας (κοινοί δεσμοί) των Ελλήνων ; (Πηγή 1^η σελ. 54)

. ίδια γλώσσα (διαφορετικές διάλεκτοι)

.. ίδιοι θεοί

... ίδια καταγωγή

.... ίδιες συνήθειες (ήθη και έθιμα)

? Πότε για πρώτη φορά οι κάτοικοι του ελλαδικού χώρου συνειδητοποιούν πως ανήκουν στον ίδιο πολιτισμό ; (δες τις σημειώσεις του μυκηναϊκού πολιτισμού)

. από τα μυκηναϊκά χρόνια, όταν, παρόλο που ζουν διασκορπισμένοι στον ελλαδικό χώρο, δεν αμφιβάλλουν πως έχουν κοινά πολιτισμικά στοιχεία και αποτελούν ενιαίο κόσμο.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΔΕΣΜΟΙ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

. ήταν η πιο μεγάλη συνάντηση των Ελλήνων

.. γίνονταν κάθε 4 χρόνια

... οι πρώτοι έγιναν το 776 π.Χ. (αποτέλεσε και σύστημα χρονολόγησης – πηγή 2^η

σελ. 54)

.... συμμετείχαν μόνο Έλληνες (από όλο τον ελληνικό κόσμο)

..... πριν από τους αγώνες **κήρυκες** περιέτρεχαν όλο τον ελληνικό κόσμο και ανακοίνωναν την έναρξή τους

..... στην διάρκειά τους γινόταν **“(η) Εκεχειρία”** (= σταματούσαν οι πόλεμοι όσο διαρκούσαν οι αγώνες, προκειμένου οι αντιπροσωπείες να φτάσουν στον χώρο διεξαγωγής των αγώνων με ασφάλεια)

..... ο νικητής : . στεφόταν με στεφάνι αγριελιάς * **“(ο) κότινος”**

.. έμπαινε στην πόλη του πάνω σε άρμα (θριαμβευτικά – τιμητικά)

... από ένα μέρος των τειχών που γκρέμιζαν για να περάσει, επειδή πίστευαν ότι σε περίπτωση πολέμου θα υπερασπιζόταν την πόλη και το σημείο αυτό με την ανδρεία του.

Οι **Ελλανοδίκες** ήταν οι κριτές των αγώνων και ευθύνη τους ήταν να φτιάξουν και να απονείμουν τον κότινο (στεφάνι) στον νικητή.

***αγώνες γίνονταν και σε άλλες πόλεις (σήμερα σώζονται 4 αρχαία στάδια, σε ιερά) του ελλαδικού χώρου και το έπαθλο κάθε φορά ήταν από διαφορετικό φυτό – σύμβολο του θεού που λατρευόταν εκεί :**

Ολυμπία – οι Ολυμπιακοί Αγώνες ή Ολύμπια – στεφάνι αγριελιάς (Δίας)

Ίσθμια – τα Ίσθμια – στεφάνι πεύκου (Ποσειδώνας)

Νεμέα – τα Νέμεα – στεφάνι αγριοσέλινου (Δίας)

Δελφοί – τα Πύθια – στεφάνι δάφνης ή φοίνικα (Απόλλων)

ΜΑΝΤΕΙΑ

. ήταν χώροι αφιερωμένοι στους θεούς, όπου οι άνθρωποι ικανοποιούσαν την ανάγκη τους να προβλέπουν το μέλλον

.. το γνωστότερο ήταν το **Μαντείο των Δελφών** (στον Παρνασσό), που ήταν αφιερωμένο στον Απόλλωνα. Πίστευαν ότι εκεί ήταν ο “ομφαλός της γης” (το κέντρο της)

... η **Πυθία** (= ιέρεια του θεού) έδινε τους **χρησμούς** (= τις απαντήσεις του θεού στους ανθρώπους που έθεταν ερωτήματα)

.... οι χρησμοί είχαν **αμφίσημο νόημα** (= ήταν διατυπωμένοι μεταφορικά , ώστε η Πυθία να έχει πάντα δίκιο, να έχει πάντα προβλέψει αυτό που θα γινόταν)

..... το αρχαιότερο ήταν το **Μαντείο της Δωδώνης** (στην Ήπειρο), αφιερωμένο στον Δία

ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΕΣ

. ήταν οι ενώσεις που συγκροτούσαν (δημιουργούσαν/έφτιαχναν) οι πόλεις που βρίσκονταν γύρω από ένα ιερό

.. σκοπός τους ήταν να ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τη λειτουργία και την ασφάλεια των μαντείων, **γιατί τα μαντεία δεν είχαν την οργάνωση και τη δομή των Πόλεων – Κρατών και δεν μπορούσαν να αντιμετωπίσουν πιθανές επιθέσεις.**

... η **Αμφικτιονία των Δελφών** : . αποτελούνταν από 2 αντιπροσώπους ανά πόλη

.. συνεδρίαζε 2 φορές τον χρόνο

... οι αποφάσεις της ήταν σεβαστές από όλους

(π.χ. η στέρηση νερού από μια πόλη θεωρούνταν ιεροσυλία)

ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ :

. Να μπορείτε να δώσετε τους ορισμούς των όρων : εκχειρία, κότινος, Ελλανοδίκες, Αμφικτιονία

.. Κάθε ένας δεσμός μπορεί να αποτελέσει ξεχωριστό θέμα

... ΑΣΚΗΣΗ : Ποια είναι η σημασία της “εκχειρίας” ;

η απάντηση πρέπει να έχει την εξής δομή :

1. να πείτε τι είναι εκχειρία
2. να πείτε τη σημασία της για τον αρχαίο κόσμο
3. να πείτε τι διδάσκει/δείχνει σε εμάς σήμερα

ΕΙΚΟΝΕΣ

Κότινος

“Η Ιέρεια των Δελφών”

1891

John Collier

Art Gallery of South Australia

Εικονίζεται η Πυθία καθισμένη σε ένα τρίποδο, πάνω από μία σχισμή του εδάφους, απ' όπου εκλύονται ατμοί.